

AZ ÉGÉSTERMÉK-ELVEZETÉS TERVEZÉSÉTŐL AZ ÜZEMELTETÉSIG KÉMÉNYSEPRŐ- IPARI KÖZSZOLGÁLTATÓI SZEMMEL A VONATKOZÓ JOGSZABÁLYOK FIGYELEMBEVÉTELÉVEL.

MAGYARORSZÁGI KÉMÉNYSEPRŐMESTEREK
SZÖVETSÉGE
Leikauf Tibor
elnök

MI A KÉMÉNY, ÉGÉSTERMÉK-ELVEZETŐ, ÉGÉSTERMÉK-ELVEZETŐ BERENDEZÉS, HOMLOKZATI ÉGÉSTERMÉK-KIVETÉS?

AZ OTÉK ÉRTELMEZÉSÉBEN: Égéstermék-elvezetők

74. § (1) A tüzelő-, energiatermelő berendezések gáznemű égéstermékét - a 80. §-ban foglaltak kivételével - a tető fölé, szabadba kell kivezetni. E célra égéstermék-elvezetőt (kéményt, füstcsatornát) kell tervezni és megvalósítani a vonatkozó előírások, továbbá a (2)-(8) bekezdésekben foglaltak figyelembevételével.

TEHÁT AZ OTÉK ÉRTELMEZÉSÉBEN (és a 193/2009. (IX. 15.) Korm. rendelet és a 37/2007. (XII. 13.) ÖTM rendelet szerint is)

AZ ÉGÉSTERMÉK-ELVEZETŐ = KÉMÉNY

Az égéstermék-elvezetők alatt tárgyalja továbbá az OTÉK a következőket:

74. § (3) Tüzelőberendezés építményben csak a hozzá tartozó, vagy a hozzá alkalmas (a tüzelőberendezés égéstermékének elvezetéséhez szükséges, előírt követelményeknek megfelelő) égéstermék-elvezetővel együtt alkalmazható.

Tehát a tüzelőberendezéshez tartozó, azaz az azzal együtt tanúsított égéstermék-elvezető az előzőek figyelembevételével megegyezik a kémény fogalmával.

AZ ÉGÉSTERMÉK-ELVEZETŐ BERENDEZÉS AZ MSZ EN 1443:2003 SZERINT:

3.6. Égéstermék-elvezető berendezés

Olyan héjből vagy héjakból álló szerkezet, amely egy vagy több járatot képez.

**AKKOR MI A KÉMÉNY?
SZINTÉN AZ MSZ 1443:2003 SZERINT:**

Nemzeti előszó

A 3.6. szakaszban meghatározott fogalom sajátos változata a kémény, amely egy jellemzően függőleges tengelyű égéstermék-elvezető berendezés.

TEHÁT:

**ÉGÉSTERMÉK-ELVEZETŐ = KÉMÉNY = ÉGÉSTERMÉK-
ELVEZETŐ BERENDEZÉS=A TÜZELŐBERENDEZÉSHEZ
TARTOZÓ ÉGÉSTERMÉK-ELVEZETŐ**

A kötelezőkéményseprő-ipari közszolgáltatásról szóló 27/1996. (X. 30.) BM rendelet értelmében

2. § c) *kémény (füstcsatorna)* : olyan szilikát alapanyagból, fémből, műanyagból vagy ezek együtteséből kialakított - jellemzően függőleges tengelyirányú - építménynek, épület- vagy épületgépész szerkezetnek minősülő, zártszelvényű, gravitációs vagy mesterséges áramlás elvén működőrendszer, amely alkalmas a tüzelőanyag elégetésével működő tüzelőberendezés (hőtermelő berendezés) füstgáza (égésterméke) elvezetésére;
Tehát a kéményseprő-ipari közszolgáltatás kiterjed a kéményekre, azaz az égéstermék-elvezetőkre, az égéstermék-elvezető berendezésekre és a tüzelőberendezéshez tartozó égéstermék-elvezetőkre.

És akkor nézzük az OTSZ-t:

225. **Kémény**, füstcsatorna és füstelvezetés

576. § (1) Az **égéstermék-elvezető berendezést** és tartozékait, valamint a technológiai berendezés **egyéb égéstermék-elvezetőjét** A1 tűzvédelmi osztályú anyagból kell kialakítani, kivéve az olyan égéstermék-elvezető berendezést, amely 90 perc tűzállóságot biztosító A1 tűzvédelmi osztályú anyagból épített, megfelelő

Mechanikai védelmet is biztosító köpenyben vezetett, illetve szerelt, ha

a) a tüzelőberendezés gyártója a **tüzelőberendezéssel együtt tanúsított (CE, EME) égéstermék-elvezető berendezés** műszaki dokumentációjában erről nyilatkozik (pl. kondenzációs berendezés),

b) az égéstermék-elvezető berendezés gyártója a tanúsítványban (CE, EME), illetve más tüzelőberendezésekkel történő alkalmazásra vonatkozó műszaki dokumentációjában erről nyilatkozik, és

c) az gyújtási veszélyt ne jelentsen.

(2) Olyan égéstermék-elvezető berendezés (kémény) nem használható, amelynek falába B–F tűzvédelmi osztályba tartozó épületszerkezet van beépítve, amelynek műszaki állapota, nem megfelelő, amelynél a jogszabály szerinti vizsgálatot és tisztítást nem végezték el.

Milyen jogszabály, és a vizsgálat, tisztítás kinek a feladata?

Talán a kéményseprő-ipari közszolgáltatóé, a tüzelőberendezéssel együtt tanúsított égéstermék-elvezető berendezés esetén is?

A 27/1996 (X. 30.) BM rendelet értelmében a kéményseprő-ipari közszolgáltató feladata!

Mindezeken után mi a helyzet a „felelősségi” mátrix-al a tüzelőberendezéssel együtt tanúsított égéstermék-elvezető berendezés esetén??

Mindezek mellett még egy fogalom is előfordul az OTÉK-ban:

80. § (1) **Homlokzati égéstermék-kivezetést** létesíteni - a (2) bekezdésben foglalt kivétellel - építmény, építményrész homlokzatán nem lehet.

Az új fogalom az **égéstermék-kivezetés** (amely nyilván jellemzően vízszintes tengelyirányú).

Mindezek alapján tehát minden kémény égéstermék-elvezető (berendezés), de nem minden égéstermék-elvezető berendezés kémény, de minden égéstermék-kivezetés egyben égéstermék-elvezető (berendezés) is.

Tehát az égéstermék-elvezetőnek, berendezésnek két fajtája van:

1. kémény, amely jellemzően függőleges tengelyirányú,
2. égéstermék-kivezetés, amely jellemzően vízszintes tengelyirányú.

**HA MÁR TISZTÁZÓDOTT A KÉMÉNY FOGALMA, VAGY NEM,
AKKOR IS SZÜKSÉG VAN RÁ, TERVEZNI ÉS MÉRETEZNI,
AZONKÍVÜL ÉPÍTENI, SZERELNI, HASZNÁLNI ÉS
KARBANTARTANI KELL!**

Hogyan is születik a kémény?

Talán úgy, mint a képen? Azaz van egy építési telek, amin több ezer láthatatlan kéményjárat van, amelyek közül egyet-kettőt-hármat kiválasztunk, héjakkal körbevevesszünk, majd körük építünk valamilyen lakóházat.

Nyilván nem, de sajnos sok esetben jobb lett volna, ha mégis így történik!

1997. évi LXXVIII. törvény az épített környezet alakításáról és védelméről

31. § (1) Az építmény elhelyezése során biztosítani kell:

a) az építmény, továbbá a szomszédos ingatlanok és építmények rendeltetésszerű és biztonságos használhatóságát,

(2) Az építmények és azok részeinek (önálló rendeltetési egység) építése, bővítése, felújítása, átalakítása, helyreállítása, korszerűsítése során érvényre kell juttatni az országos építési **szakmai** követelményeket, különösen

d) a tűzbiztonság,

e) a higiénia, egészség- és környezetvédelem,

f) a használati biztonság,

i) az élet- és vagyonvédelem, valamint katasztrófavédelem

Követelményeit.

(4) Az építménynek és részeinek (önálló rendeltetési egység) építése, felújítása, átalakítása, bővítése, helyreállítása, korszerűsítése során biztosítani kell:

- a) a rendszeres karbantartás lehetőségét,**
- b) hogy az építmény rendeltetésszerű használatával járó környezeti terhelés az adott helyen megengedett mértéket ne lépje túl, ...**

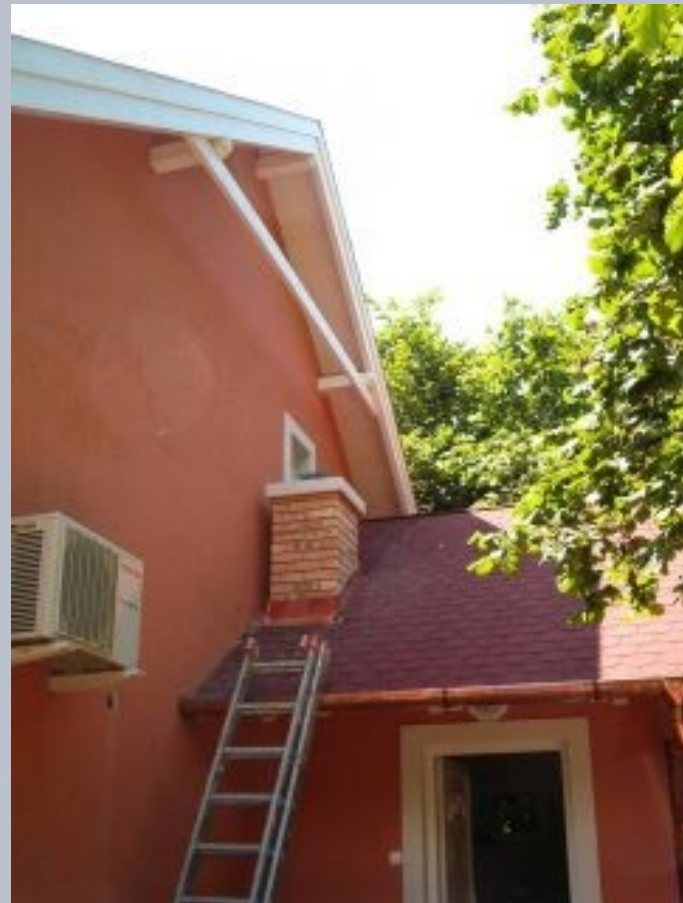
Az építési törvény általános előírásai nyilván a kéményekre, vagy égéstermék-elvezetőkre, berendezésekre, kivezetésekre is vonatkoznak.

(szakmai követelmények, tűzbiztonság, higiénia, egészség- és környezetvédelem, használati biztonság, élet- és vagyonvédelem, katasztrófavédelem)

Az építési törvény általános követelményeinek érvényrejuttatása sajnálatos módon sok esetben kívánni valókat hagy maga után és teljes mértékben csak az utolsó pillanatban, a használatbavételi eljáráskor derül fény a hibákra, problémákra. Ezek időben való észrevételéhez elengedhetetlen lenne az engedélyezési eljárás alkalmával a kéményseprő-ipari közszolgáltató speciális szak tudásának igénybevétele.

A 46/1997. (XII. 29.) KTM rendelet szabályozása alapján be kellett nyújtani – már az építési engedélyezési eljárás során – a kéményseprő nyilatkozatát az I. fokú építési hatóságnak az égéstermék-elvezető berendezések (kémények) műszaki megfelelőségéről, mind az új, mind a meglévő épületek tekintetében egyaránt, a közszolgáltató által előzetesen áttekintett, tervezővel leegyeztetett, szükség szerint javított építési engedélyezési tervdokumentáció alapján. A rendszer – az építés hatóságok visszajelzései alapján is – jól működött, hiszen az előzetesen írásban rögzített műszaki megoldás biztosítékot nyújtott a kivitelezőnek és az építtetőnek is arra, hogy szakszerű kivitelezés esetén a használatbavételi eljáráshoz szükséges kéményvizsgálat csak pozitív eredménnyel zárulhat.

A fenti rendeletet felváltó 37/2007. (XII. 13.) ÖTM rendelet az előző szabályozáshoz képest már csupán áttételesen határozott meg feladatot a kéményseprő-ipari közszolgáltatónak, miszerint az égéstermék-elvezetők vonatkozásában a kéményseprő-ipari közszolgáltatóval történt egyeztetésről a tervezőnek nyilatkoznia kell.

A tisztelt Rendeletalkotó ezt így tartotta megfelelőnek, annak ellenére, hogy részletes indoklással, bizonyítással lett alátámasztva a korábbi rendeleti szabályozás létjogosultsága!

A módosítás számos félreértést okozott, elsősorban a tervező és az építető részére, de egyes hatóságoknál is bizonytalanságot keltett!

Mindezen előzmények után jelent meg a 193/2009. (IX. 15.) Kormányrendelet, illetve a 25/2009. (IX. 30.) NFGM rendelet, melyek a kéményseprő-ipari közszolgáltató tevékenységét, szerepét teljes egészében kihagyták az építési engedélyezési eljárásból, az elmúlt 12 éven át eredményesen működő szabályozással szemben, 2009. október 1-i hatállyal. Az észrevételeket csupán a használatbavételi engedélyezési eljárásban tehetik meg, a már elkészült égéstermék-elvezetőkről. Ennek negatív következményei már érzékelhetők, nagy bizonytalanságot okozva az építéshatóságoknak, kivitelezőknek, építtetőknak egyaránt. Sok esetben csak részleges- vagy teljes- átalakítás vagy visszabontás segít. Kérdés, hogy ilyen esetben ezért kit terhel felelősség, hiszen a kivitelezés egy hatóságilag engedélyezett terv alapján történt – jóhiszeműen. Tapasztalatunk, hogy az építéshatóságok egy jelentős része emiatt továbbra is „javasolja” a tervezőknek az előzetes kéményseprő-ipari egyeztetést.

A használatbavételi eljárás utolsó fázisa általában a kémények vizsgálata, így ha a nem megfelelő kivitelezés miatt a kéményeket utólag javítani kell, csúsznak a határidők, melyek a banki hitelek esetén éppen az utolsó részlet felvételét akadályozzák, ami esetleg pont a javítási munkák fedezete lehetne.

Mindezekért sajnálatos módon a kéményseprő-ipari közszolgáltatót kárhóztatják általában, nem a tervezőt, kivitelezőt, műszaki ellenőrt stb.

37/2007. (XII. 13.) ÖTM rendelet az építésügyi hatósági eljárásokról, valamint a telekalakítási és az építészeti-műszaki dokumentációk tartalmáról

1. melléklet a 37/2007. (XII. 13.) ÖTM rendelethez Az építésügyi hatósági engedélyhez vagy bejelentéshez kötött építési tevékenységek

Építési engedélyezés, bejelentés 9-es sor

Egyszerűsített építési engedélyezési eljárás III.

a) 6,0 m építménymagasságot meghaladó, új, önálló (szabadon álló) égéstermék-elvezető létesítése.

b) Meglévő építményben égéstermék-elvezető létesítése, ha emiatt az építmény tartószerkezeti rendszerét vagy tartószerkezeti elemeit is meg kell változtatni, át kell alakítani, el kell bontani, meg kell erősíteni.

Bejelentés (a tevékenység egyidejű megkezdése mellett) IV.

a) 6,0 m építménymagasságot nem meghaladó, új, önálló (szabadon álló) égéstermék-elvezető létesítése.

b) Meglévő építményben égéstermék-elvezető létesítése, ha annak megvalósítása nem jár a meglévő építmény tartószerkezetének megbontásával, átalakításával, megerősítésével.

12/A. Egyszerűsített építési engedélyezési eljáráshoz szükséges építészeti-műszaki dokumentációnak értelemszerűen a következőket kell tartalmaznia:

***bd)* 9. sorában meghatározott építési tevékenység esetén a *ba)* alpontban meghatározottakat és a kéményseprő-ipari közszolgáltatóval egyeztetett vagy építésügyi műszaki szakértő által ellenjegyzett, a tervezett megvalósítás szakszerűségét igazoló dokumentumot, szakszerűségét igazoló dokumentumot,**

13. Bejelentéshez szükséges építészeti-műszaki dokumentációnak az alábbiakat kell tartalmaznia:

d) az 1. melléklet IV. oszlop 9. sorában meghatározott építési tevékenység esetén a kéményseprő-ipari közszolgáltatóval egyeztetett vagy építésügyi műszaki szakértő által ellenjegyzett, a tervezett megvalósítás szakszerűségét igazoló dokumentumot,

Az említett jogszabályok értelmében tehát 1 db akármilyen, akármekkora, akármilyen tengelyírányú égéstermék-elvezető létesítéséhez szükséges valamiféle dokumentum ami a tervezés szakszerűségét igazolja, de egy tervezett akár 50 lakásos, 100 db kéményes épülethez nem szükséges.

Ezt a gondolatmenetet kifejtve és megértve nem tudni, hogy a jogalkotó vajon milyen logikus magyarázatot találna erre. Sajnálatos, hogy ezekre az utóbbi időben szakmailag értelmezhető, logikus válaszokat nem kapunk, függetlenül attól, hogy több esetben is írásban jeleztük észrevételeinket a jogalkotó, azaz a Belügyminisztérium építési- főosztálya, osztálya felé.

Mindezeket előreláthatóan megkoronázza az OTÉK módosítását célzó tervezet, mely például törölni kívánja „Tartalékfűtés” kötelezettségét, függetlenül az elmúlt évek ilyen irányú katasztrófa jellegű eseményeitől.

Szerencsére az építész- és gépész tervezők az építtetők többsége bölcsebb a jogalkotónál és egyeztet a kéményseprővel, és betervezi a tartalékkéményt.

193/2009. (IX. 15.) Korm. Rendelet az építésügyi hatósági eljárásokról és az építésügyi hatósági ellenőrzésről

A felelős műszaki vezetői és az építésügyi műszaki szakértői nyilatkozat 20. § (5) A felelős műszaki vezető, illetve szükség esetén az építésügyi műszaki szakértő a használatbavételi engedély kérelmezését vagy a használatbavétel

bejelentését, illetve a fennmaradási engedély iránti kérelem benyújtását megelőzően - érintettsége esetén - beszerzi a kéményseprő-ipari közszolgáltató nyilatkozatát arról, hogy a kivitelezett égéstermék-elvezető megfelel-e a szakszerűség követelményeinek.

Tehát a kéményseprő-ipari közszolgáltató sok esetben sajnos csak az utolsó fázisban fog találkozni a végeredménnyel, így annak szakszerű tervezéséhez, kivitelezéséhez nem tud hozzájárulni.

Annál is inkább, mivel sajnálatos módon a 27/1996 (X. 30.) BM rendelet által előírt eltakarás előtti vizsgálat is csak igen ritkán kerül megrendelésre. “A kémények használatával összefüggő szakvélemény

11. § (1) Új égéstermék-elvezetőket kivitelezés közben, eltakarás előtt a kéménykivitelezőjének jelenlétében a szolgáltatóval ellenőriztetni kell. A megrendelésnek a szolgáltató 3 munkanapon belül köteles eleget tenni. Az ellenőrzés eredményét a szolgáltató szakvéleménnyel igazolja.”

Ezeken a helyeken is jobb lett volna időben egyeztetni!

Ezekon a helyeken is jobb lett volna időben egyeztetni!

Mindezek után félok, hogy csak a kéményseprő-szerencsében bízhatunk a jövőbeni építésügyi jog-szabályok kéményeket érintő változásait és a kéményseprő-ipari közszolgáltatást újra-szabályozó törvény és végrehajtási rendelet előírásait illetően.

Megköszönöm megtisztelő figyelmüket és magam, valamint a Magyarországi Kéményseprőmesterek Szövetsége nevében kívánok sok-sok kéményseprőszerencsét a jövőben!

